

Götene Folkhälsoråd

Verksamhetsberättelse 2006

Antagen av Folkhälsorådets (2006) presidie	07 03 13
Antagen av Hälso- och sjukvårdsnämnd	07 03 28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
Inledning	3
Folkhälsorådets ledamöter med ersättare 2006	4
Folkhälsorådets beredningsgrupp 2006	4
Resultat av folkhälsoarbete i Götene kommun under 2006	4
Prioriterade områden 2006	5
Information, utbildning och förankring i folkhälsa/miljö	5
Verksamhetsplan 2006	5
Folkhälsoprofil 2006	6
Folkhälsorådets hemsida	6
Mötesplatser - Konferenser	6
Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg	7
Workshop för att stärka ungdomars makt i den kommunala ungdomspolitiken.	8
Samarbete med Högskolor	8
Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet	9
Folkhälsorådets samarbete med andra aktörer inom folkhälsoarbetet	9
Folkhälsorådets stimulansmedel	9
Barn- och ungdomsvariant av folkhälsoplanen	10
Hälsotorget	10
EU- Ansökan. Barnen i Europa	11
Miljö - folkhälsa	11
Trygga och säkra miljöer	12
Skadestatistik	12
Hälsovinstprojektet	12
Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende	13
Goda matvanor	13
Goda exempel projekt/satsningar	13
Aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv	14
Övrigt folkhälsoarbete, medel till förfogande	14
Uppföljning	14
Budget 2006	15
Samarbetsavtalet för år 2006	15
Folkhälsorådets stimulansmedel 2006, två exempel	Bilaga 16

Inledning

Götene Folkhälsoråds folkhälsoarbete utgår från ett hälsofrämjande perspektiv. Hälsofrämjande arbete tar sin utgångspunkt i friskfaktorer och arbetar för att stärka resurser för god hälsa. Hälsofrämjande uppfattas alltmer som en väsentlig del av hälsoutveckling. Genom hälsofrämjande åtgärder kan man avsevärt bidra till att minska ojämlikhet i hälsa, garantera mänskliga rättigheter och bygga socialt kapital.

För att nå en god folkhälsa krävs ett arbetssätt som präglas av långsiktighet i kombination med samverkan med och mellan olika politiska områden, sektorer, yrkesgrupper och befolkningen.

Götene Folkhälsoråd är ett politiskt samarbetsorgan mellan Götene kommun och Västra Götalandsregionens Hälso- och sjukvårdsnämnd 9 och regleras i ett avtal vars syfte är att förstärka och utveckla det lokala folkhälsoarbetet. Folkhälsorådet sorterar direkt under kommunstyrelsen som ett rådgivande organ.

Politikerna i Folkhälsorådet har under år 2006 representerat de olika politiska nämnderna i kommunen och Hälso- och sjukvårdsnämnden 9. Rollen för folkhälsorådet har varit att föra ut folkhälsofrågorna i de nämnder de representerar så att folkhälsoperspektivet beaktas i de politiska besluten. Under året har folkhälsorådet haft sex protokollförda sammanträden och beredningsgruppen (tjänstemännen) ett möte inför varje folkhälsoråd.

Tjänstemännen i beredningsgruppen representerar kommunens förvaltning från de olika sektorernas perspektiv, Folkhälsoenheten Skaraborg och närpolisen. Ledamöterna i beredningsgruppen ska utifrån den av politikerna fastställda årliga verksamhetsplanen i sina respektive ansvarsområden föra in kunskap om folkhälsoområdena för att förverkliga dessa i den dagliga verksamheten.

Folkhälsorådet har funnit att denna konstruktion med en politisk nivå som motsvaras av en tjänstemannanivå har fungerat tillfredsställande. Kontaktytor finns såväl i den beslutande som den verkställande nivån för att påverka folkhälsan i kommunen.

Folkhälsorådets ledamöter med ersättare 2006

Folkhälsorådet består av ordinarie politiker från de kommunala nämnderna och politiker från hälso- och sjukvårdsnämnd 9, Västra Götalandsregionen.

Dagny Lindgren (c) ordf.	Fredrik Larsson (s)	Kommunstyrelsen
Kerstin Karlsson (s) v. ordf.	Susanne Andersson (c)	Barn- och ungdomsnämnden
Brita Olsson (kd)	Grethe Bertilsson (m)	Socialnämnden
Tobias Carlsson (m)	Lennart Borg (s)	Byggnadsnämnden
Jan Dahl (s)	Olle Kraft (v)	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Owe Rosenberg (m)	Gun Gustafsson (s)	Tekniska nämnden
Åke Fransson (s), Hällekis		Hälso- och sjukvårdsnämnd 9
Claes-Göran Borg (v), Lidköping		Hälso- och sjukvårdsnämnd 9

Folkhälsorådets beredningsgrupp 2006

Folkhälsorådets beredningsgrupp består av tjänstemän från den kommunala förvaltningen samt representanter för folkhälsoenheten, vårdcentralen, folktandvården och närpolisen.

Ann-Sofie Andersson ordf.	Rogher Selmosson	Medborgarservice/Kommunledning
Anders Ader	Anders Widestrand	Barn- och kunskap
Birgitta Gärdefors		Kommunledningskontoret
Barbro Engström	Marianne Olsson	Vård och omsorg/Medborgarservice
Rose-Marie Borg		Folkhälsoenheten
Dirk Vleugels		Vårdcentralen
Firyad Aziz	Elisabeth Cavalli-Björkman	Folktandvården
Hans Järrebring		Närpolisen

Resultat av folkhälsoarbete i Götene kommun under 2006

Det lokala folkhälsoarbetet i Götene kommun utgår från visionen att *skapa en god livsmiljö för alla kommuninvånare där barn och ungdomar står i centrum och syftar till att skapa jämlikhet i hälsa.*

I arbetet att nå visionen och syftet anger Götene kommuns långsiktiga folkhälsoplan¹ för perioden 2004 – 2008 totalt åtta målområden:

- Information, utbildning & förankring i folkhälsa
- Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet
- Hälsofrämjande barn- och ungdomsverksamhet
- Drogförebyggande arbete
- Psykisk hälsa
- Ökad fysisk rörelse
- Goda matvanor
- Trygga & säkra miljöer

¹ Antagen av kommunfullmäktige april 2004

Prioriterade områden 2006

Folkhälsorådet har prioriterat och fokuserat ett antal områden inom folkhälsoarbetet. Delaktighet och inflytande ingår i den övergripande målsättningen.

De prioriterade verksamhetsområdena för år 2006 är:

- Information, utbildning och förankring i folkhälsa
- Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet
- Trygga och säkra miljöer
- Goda matvanor

Med en vision där barn och unga placeras i centrum innebär att arbetet måste bedrivas på alla nivåer och för alla målgrupper i samhället. Det är genom vuxna som barn och ungdomar formar sina värderingar, attityder och levnadsvanor. Levnadsvanor grundläggs tidigt i livet. Därför är målgrupperna barn och ungdomar särskilt prioriterade genom Folkhälsorådets folkhälsoplaner både på kort och lång sikt.

Information, utbildning och förankring i folkhälsa/miljö

Uppdrag folkhälsa har vi alla på något sätt i politiken och i våra verksamheter. Vårt uppdrag i Folkhälsorådet är att integrera ”folkhälsotänk”, skapa intresse och engagemang hos politiker, tjänstemän och befolkning utifrån olika styrdokument, kunskap och erfarenheter i det hälsofrämjande arbetet. Det krävs kommunikation mellan oss alla för att pussla samman aktiviteter som utvecklar förutsättningarna för en god hälsa för alla. Folkhälsorådet har kontaktytor att förmedla information, utbildning och förankra folkhälsoperspektivet lokalt.

Verksamhetsplan 2006

Att presentera verksamhetsplanen 2006 för alla facknämnder och föra en dialog och kommunikation kring de prioriterade målområden. Det stärker samarbetet och ger mervärde i folkhälsoarbetet om vi drar åt samma håll.

Verksamhetsmål 2006:

Att verksamhetsplanen 2006 är ett välkänt styrdokument i facknämnderna och i förvaltningen.

Uppföljning:

Verksamhetsplanen 2006 har uppmärksammats av facknämnderna och i förvaltningen. Dokumentet är ett av flera underlag som finns med i samhällsplaneringen. I samband med arbetet inom förskola/skolans arbetsmiljö har dokumentet varit ett underlag i arbetsmiljöprogrammet, Cerifieringen- Trygg, säker och utvecklande skola i kommunen. De som ansöker om Folkhälsorådets stimulansmedel skall uppfylla de kriterier som är kopplade till folkhälsoplanens intentioner.

Kostnad: 0 kronor

Folkhälsoprofil 2006

Folkhälsoläget i kommunen kartläggs vart fjärde år i en folkhälsoprofil. Folkhälsoprofilen genomförs i samtliga kommuner i Skaraborg och möjliggör en god jämförelse och samverkan mellan kommuner. År 2007 skall en ny kartläggning av folkhälsoläget vara klar.

Verksamhetsmål 2006

Att följa upp nyckeltalen som Folkhälsorådet valt att prioritera.

Att analysera framkommet resultat med berörda samarbetspartners och aktörer inför den planerade folkhälsoprofilen som skall presenteras 2007.

Uppföljning:

Arbetet med att ta fram folkhälsoprofilen har genomförts av folkhälsoplaneraren i samarbete med Folkhälsoenheten Skaraborg. En rapportering att arbetet pågått har presenterats till ledamöter och tjänstemän. Lokalt analysarbetet senareläggs till den nya politiska och tjänstemannaorganisationen år 2007.

Kostnad: 0 kronor

Folkhälsorådets hemsida

Hemsidan är Folkhälsorådets ansikte utåt. För att skapa förutsättningar att öka kommuninvånarnas/medborgarnas delaktighet och inflytande i folkhälsoarbetet så är det viktigt med en lättillgänglig kommunikationsplats.

Verksamhetsmål:

Att Folkhälsorådets hemsida är en lättillgänglig och väl besökt av många.

Uppföljning:

Hemsidan har uppdateras vid flertal tillfällen och funnits med på kommunens "första sida" när det varit aktiviteter på gång ex Barnens lokala folkhälsoplan, Folkhälsorådets stimulansansökan, Vänortskonferens.

Hemsidan marknadsförs i våra olika personliga kontakter, på brochyror, rollups och bokmärke

Kostnad: Brochyror, mässmaterial även översatt på engelska finns på hemsidan.

Kostnader för detta finns redovisat under EU-ansökan, Barnens lokala folkhälsoplan, övrigt folkhälsoarbete

Mötesplatser - Konferenser

Genom samarbete med kommunens verksamheter, föreningar, Regionen, andra kommuner, m.fl. för att genomföra och delta i olika seminarier/konferenser. Detta i syfte att öka kunskapen om sambanden mellan hälsa/folkhälsa och visa på de olika faktorer som påverkar. Utbyta erfarenheter och skapa olika kontaktytor som kan utveckla olika förutsättningar till en positiv hälsoutveckling i kommunen.

Verksamhetsmål 2006:

Att medverka och planera föreläsningar/konferenser i samverkan med andra aktörer.

Att informera om Folkhälsorådet och rådets uppdrag för kommuninvånarna.

Uppföljning:

- Säker och trygghet konferens, mars 2006. Församlingshemmet Götene kommun
- Vänortskonferens, "Welfare and Health for children and youth" Lundsbrunn Götene
- Valfärdsbokslut för alla , Borås april 2006

- Att förebygga självmord och självmordsförsök, september 2006 Göta, Götene kommun
- Processkartläggning inför en lokal Trygghetsplan i Götene kommun. Lundsbrunn
- Uppföljning av konferensen "Folkhälsans framtid mångas ansvar"
- Vårdkedjedag övervikt och fetma, konferens november, Skara
- Samspelet mellan god hälsa, fysisk aktivitet, goda matvanor och elevens lärande konferens Högskolan Skövde

Kostnad: 12 855 kronor

Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg

För att understödja det lokala arbetet har Folkhälsoenheten Skaraborg under flera år samarbetat med Folkhälsoråden i Skaraborg med att sprida folkhälsoinformation. Årets samarbete har handlat om information för att minska alkoholbruket bland unga. Kampanj mot oskyddat sex, att förhindra smittspridning av klamydia.

Verksamhetsmål:

Att genom Folkhälsoenheten Skaraborg förmedla folkhälsoinformation via olika media och olika samarbetspartner

Uppföljning:

För att förhindra langning av alkohol till minderåriga har Folkhälsoenheten Skaraborg samverkat med polisen, styrgruppen för brottsförebyggande arbete samt de lokala folkhälsoråden. En kampanj har riktats till unga vuxna och vuxna i ungdomars närhet med budskapet "Kanon kompis – om langning av alkohol till unga och dess konsekvenser". Kampanjen genomfördes kring skolavslutningen då foldrar skickades ut till alla målsmän till högstadiel elever samt till föreningslivet. Affischering skedde på 90 "stortavlor" utomhus runt om i Skaraborg. I radio och TV sändes information under reklamtid. En uppföljning av kampanjen gjordes sedan under vecka 45- 51 i radio, TV och på "stortavlor".

När det gäller att förhindra smittspridning av klamydia har Folkhälsoenheten samverkat med Smittskyddsenheten, skolsköterskor, ungdomsmottagningar och de lokala Folkhälsoråden. Informationskampanjen från 2005 har fortsatt under Klamydiaveckan, v 39. Radiospottar har sänts på Rix FM och Mix samt spottar på TV 4. T-shirtar med texten "Det är inte ögonblicket som avgör – det gör du" delats ut vid lokala arrangemang. Webbssidan skbung.nu har tagits fram med länkar till mer information om ungdomsmottagningar, provtagningar, RFSL, RFSU. I samband med arrangemanget "Sista natten med gänget" på Skara sommarland som riktar sig till eleverna som går ur åk 9 delades det ut ca 4 000 kit. Kitten som var i form av en påse innehöll solstift, kondom, öronproppar, tandkräm och en informationslapp. I samverkan med NTF har kondomer med texten "Kör säkert" delats ut vid information till värnpliktiga och i projektet "Själv Säker" som vänder sig till unga förare.

Den största delen av satsningen har finansierats av Hälso- och sjukvårdsnämnderna 9 och 10

Kostnad:

Samtliga Folkhälsoråd i Skaraborg avsätter 75öre per invånare
Folkhälsorådet i Götene bidrar med 9 7500 kronor

Workshop för att stärka ungdomars makt i den kommunala ungdomspolitiken.

Denna satsning syftar till att öka ungas delaktighet och inflytande i samhället, empowerment. Det finns ett stort intresse för metoder som bygger på att lyfta ungdomars kunskaper och erfarenheter och ge förutsättningar för stöd ungdomar emellan. Målgruppen för workshop är ungdomsrepresentanter 13 –20 år/tjänstemän och politiker från intresserade kommuner i Skaraborg. Detta mynnar ut i ett slutdokument som skall återkopplas till hemkommunerna. Götene folkhälsoråd tar initiativ i samverkan med Barn- och ungdomsnämnden i denna satsning tillsammans med andra intresserade kommuner i Skaraborg.

Verksamhetsmål:

Medverka till samverkan över kommungränser i ungdomspolitiken.

Stimulera till att stärka och medvetandegöra kommunens ungdomspolitik.

Medverka till att ungdomar i åldern 13- 20 år/tjänstemän/politiker i Götene Skaraborg deltar.

Medverka till att återkoppling i samverkan från workshopen beaktas.

Uppföljning:

Detta nätverk Ung i Skaraborg med ungdomsparlament har avslutats och i och med det har ingen medverkan kunnat ske från Götene kommun.

Samarbete med Högskolor

Folkhälsoenheten i Skaraborg har ett samarbete med Högskolan Skövde,

sjuksköterskeprogrammet samt Hälsopromotionprogrammet på Högskolan

Trollhättan/Uddevalla. Samarbetet innebär att folkhälsoplaneraren i respektive kommun skall bistå studentpraktikanter om kunskap i det lokala folkhälsoarbetet.

Detta ger studenter möjlighet att följa folkhälsoarbetet i Götene kommun.

Verksamhetsmål 2006:

Att ta emot studiebesök och Universitets- och högskolestudenter.

Uppföljning:

Åtta sjuksköterskestudenter från Högskolan i Skövde har informerats om lokalt folkhälsoarbete när de gjort sin primärvårdspraktik på vårdcentralen.

Två studenter från Högskolan Väst har gjort sin praktik och genomfört sin C-uppsats

”Makt och inflytande i folkhälsan”

Kostnad: 1 190 kronor

Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet

Att skapa delaktighet, inflytande, samarbete och dialog är viktiga fundament i folkhälsoarbetet. Vilket ansvar har individen och vilket ansvar vilar på samhället? Hur tar vi vara på lokalsamhällets kunskaper, kulturella mönster, traditioner och intressen? Hur gör vi folkhälsoplanen tillgänglig för barn och ungdomar? Hur samarbetar vi med andra kommuner, organisationer, föreningar m.fl. i det hälsofrämjande arbetet?

Folkhälsorådets samarbete med andra aktörer inom folkhälsoarbetet

Verksamhetsmål 2006:

Genom rapporter från externa aktörer och andras verksamheter i kommunen.

Uppföljning:

Folkhälsokommittén. Västra Götalandsregionen

- Skador registrerade i Skaraborgsområdet år 2000 - 2004
- Vision Västra Götaland, Det goda livet
- Allergiutställning

Statens folkhälsoinstitutet

- Folkhälsopolitisk rapport 2005
- Tänk långsiktigt- en samhällsekonomisk modell för prioriteringar som påverkar barns psykiska hälsa
- Recept för ett friskare Sverige. En översikt av den svenska folkhälsopolitiken.

Regeringens skrivelse 2005/06:126

- Strategiska utmaningar, en vidareutveckling av svensk strategi i hållbar utveckling

Barnombudsmannen

- Röster som räknas. Barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande

Rädda Barnen

- Barnkonventionen

Socialstyrelsen

- Socialrapport 2006

Publikation framtagen av världshälsoorganisationen (WHO)

- Att förebygga självmord och självmordsförsök hos skolelever.
Världshälsoorganisationens stödmaterial för lärare och annan skolpersonal.

Kostnad: 18 263.90 kronor

Folkhälsorådets stimulansmedel

Möjligheter till delaktighet och inflytande är kärnfrågor för ett demokratiskt samhälle och har visat sig även påverkat folkhälsan.

För att engagera till hälsofrämjande satsningar avsätter Folkhälsorådet stimulanspengar som kan sökas av förvaltningar, organisationer, föreningar och allmänhet. Kriterierna är att satsningarna görs inom ramen för den långsiktiga folkhälsoplanen.

Verksamhetsmål 2006:

Att uppmuntra till och engagera till satsningar för en god livsmiljö för Göteneborna
Genom att marknadsföra möjligheter att ansöka om Folkhälsorådets stimulanspengar.

Uppföljning:

De beviljade ansökningarna är:

- Studieförbundet; Gurkburken, Lirarna, Funktionshindrade vuxna, Handledare för tonårsföräldrar, Rökavvänjningskurs.
- Familjecentrum; Unga föräldrar, utveckling av verksamhet.
- Ungdomsmottagning; Utbildning och – undervisningsmetod i samverkan med Skara och Lidköping riktade till flickor och pojkar åk 6
- PRO-föreningar, SPF-föreningar: Friskvård för god livsmiljö och livskvalitet på äldre dar
- Dagbarnvårdarna, Åke och hans vänner Oasen Vara
- Lundabygns skola; Hälsoäventyret Oasen, utbildning av hälsoinspiratörer
- NBV; Aktiviteter för daglediga

Sju ansökningar beviljade och tre ansökningar fått avslag. Se bilaga

Kostnad: 55 787.61 kronor

Barn- och ungdomsvariant av folkhälsoplanen

Att göra folkhälsoplanen tillgänglig för barn och ungdom i Götene kommun är ett utvecklingsarbete som startade maj 2004 och avslutades september 2006.

En fortsatt utveckling/spridning av "arbetsmodellen" planeras lokalt och även regionalt.

Verksamhetsmål 2006:

Arbetsmodellen finns beskriven på Folkhälsorådets hemsida.

Forskningsseminarier planeras i kommunen i samarbete med Folkhälsokommittén, detta i samband med arbetet av barnens folkhälsoplan.

Uppföljning:

En beskrivning av hur vi har arbetat tillsammans med barn och ungdom för att göra kommunens folkhälsoplan tillgänglig finns dokumenterad i broschyren "Delaktighet och förståelse – dialogen mellan barn och vuxna kan förbättras". Broschyren finns även på Folkhälsorådets hemsida.

Samarbetet med Folkhälsokommitténs tjänstemän pågår i en planering på en fortsättning av detta arbete.

Kostnad: 35 034 kronor

Hälsotorget

Enligt verksamhetsplanen 2006 har Folkhälsorådet planerat för samarbete mellan apoteket Aspen, Götene kommun och Primärvården. Tanken var att Hälsotorg kunde utvecklas till en viktig mötesplats i hälsofrågor för alla Götenebor.

Apoteksledningen lät meddela att Hälsotorget på Apoteket Aspen Götene läggs ner och att Göteneborna får vända sig till hälsotorget i Götene

Uppföljning:

Apoteket Aspen har avslutat Hälsotorgets verksamhet. Det samarbete som tidigare har förekommit har avslutats.

EU- Ansökan. Barnen i Europa

Barns välfärd och hälsa är en gemensam angelägenhet för Europas länder och vår framtid. Kommunerna Lidköping, Vara, Götene, Skövde, Tidaholm och Skara tillsammans med Västra Götalandregionens folkhälsokommitté planerar för en vänortskonferens under den västsvenska europaveckan, vecka 19 2006. Konferensen har som mål att inspirera till och utveckla samverkan mellan de deltagande länderna. Utifrån resultatet planeras för fortsatt samarbete kring gemensamma EU projekt, gärna inom ramen för EU:s folkhälsoprogram. Västra Götalandregionen är värd för konferensen.

Arbetsgruppen består av planeringsledare från VGR, folkhälsoplanerare och internationella sekreterare från nämnda västsvenska kommuner.

Verksamhetsmål 2006:

Götene kommun medverkar i denna vänortskonferens 11- 12 maj vecka 19, 2006

Med barnkonventionen som grund vill vi kunna utveckla metoder för att främja trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar.

Uppföljning:

Kommunerna Lidköping, Vara, Götene, Skövde, Tidaholm och Skara och

Folkhälsokommittén arrangerade Vänortskonferens "Welfare and Health for children and youth" på Lundsbrunns konferens och kurort, maj 2006.

Deltagare från nio länder Danmark, Finland, Norge, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen och England totalt 150 konferensdeltagare varav 15 personer från Götene

Utifrån de sju gruppers resultat från open space diskuterade vi med personal från West Sweden vilka möjligheter finns det att gå vidare att ansöka om EU-medel och vilka program kan bli aktuella. All dokumentation från konferensen finns på ett USB- minne även en B-uppsats av student från Högskolan Väst "Vänortssamverkan - för barn och ungdomars hälsa". Två förskolor från Götene kommun planerar ett EU-samarbete om Kost- hälsa utbildning för personal och föräldrar.

Kostnad: 17 411 kronor

Miljö - folkhälsa

Att arbeta för en god miljö och en hållbar utveckling är av största betydelse för kommunens framtid. Endast genom att få kommuninvånarna och de lokala aktörerna delaktiga i utvecklingen till ett miljöanpassat samhälle kan man få bra resultat. Folkhälso- och miljöarbetet har till stor del samma mål och bedrivs på ett likartat sätt genom t.ex. att i lokalsamhället försöka påverka människors attityder och levnadsvanor. Genom ökad samverkan mellan folkhälsoarbetet, miljö- och hälsoskydd och strategiska miljöarbetet får det gemensamma arbetet större effekt. Under året kommer de nationella och regionala miljömålen att anpassas lokalt till så kallade Götenemål.

Verksamhetsmål:

Att kommunstyrelsens miljöutskott för Götenemålen – presenterar de lokala miljömålen i Folkhälsorådet

Uppföljning:

De lokala miljömålen är antagna i Kommunfullmäktige september 2006.

Trygga och säkra miljöer

Vad det gäller Götene kommun ligger vi ”högre” när det gäller antal skadefall (per 1000 kommuninvånare- medelvärde år 1999 – 2003) än Skaraborgsgenomsnittet. Hur kan vi använda denna skadestatistik i våra verksamheter för att förebygga och utvärdera skadeförebyggande insatser?

I Skaraborg har sedan 1998 alla som resulterat i ett läkar- eller tandläkarbesök registreras på våra vårdcentraler, jourcentraler, inom folktandvården och vid sjukhusen.

Skadestatistik

En redovisning av skadestatistiken har presenterats hösten 2005 och på våren 2006 för verksamhetsansvariga i kommunen, primärvården, polisen och andra intresserade om Skadeenhetens registrering av alla olycksfall som registreras på vårdcentraler, folktandvård och sjukhus i Skaraborg

Verksamhetsmål 2006:

Skadestatistiken skall finnas lättillgänglig för alla intresserade på Folkhälsorådets hemsida.

Uppföljning:

Åtti personer deltog i seminarierna Säkra och trygga miljöer. Arbetsmaterial har tagits fram för verksamheterna att arbeta vidare med.

Skadestatistiken finns på Folkhälsorådets hemsida

Två skolor, Västerbyskolan och Prästgårdsskolan har blivit certifierade. Utmärkelsen ges till den skolan som systematiskt arbetar med att verksamheten och miljön skall upplevas som trygg, säker och utvecklande

Kostnad: 17 498 kronor

Hälsovinstprojektet

Hälsovinst projektet i Lidköping är ett exempel på att visa och kunna beräkna hur mycket samhället sparat genom att antalet höftledsfrakturer minskat tack vare information och förebyggande åtgärder.

Presentera hälsovinstprojektet för Folkhälsorådet med beredningsgrupp och andra intresserade

Verksamhetsmål 2006:

Att hälsovinstprojektet finns dokumenterat på Folkhälsorådets hemsida.

Uppföljning:

En information om projektet till folkhälsorådets ledamöter och till tjänstemännen beredningsgrupp har skett.

Rapporten Hälsovinstprojektet finns tillgängligt på Folkhälsoenheten

Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende

Självmord är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att självmordsprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt från att skapa de bästa möjliga villkoren för barnuppfostran, till en effektiv behandling av psykiska störningar och sjukdomar och kontroll av miljörelaterade riskfaktorer². Att hitta lämpliga sätt att sprida information och öka medvetenheten är grundläggande för de flesta typer av folkhälsoinsatser. Detta är också vad som fodras för att lyckas med självmordspreventiva program

Verksamhetsmål 2006:

Att initiera till diskussion och möten med de yrkesgrupper som är särskilt viktiga vad det gäller självmordsprevention för att gå igenom vilka metoder, riktlinjer som kan vara aktuellt för Götene kommun.

Uppföljning:

Ett möte med specialpedagoger, kuratorer, sjuksköterskor och psykiatiker Håkan Andersson har genomförts. 21 deltagare har tagit del av materialet - Att förebygga självmord och självmordsförsök hos skolelever. Världshälsoorganisationens stödmaterial för lärare och annan skolpersonal.

Kostnad: 7 987.50 kronor

Goda matvanor

Generellt sett äter vi för mycket och rör oss för lite och denna kombination är ett stort hot mot befolkningens hälsa. Maten och våra matvanor påverkar vår hälsa men fungerar också som kulturbärare, mötesplats och är en källa till njutning.

Goda exempel projekt/satsningar

Att presentera goda exempel från olika satsningar i syfte att inhämta kunskap och förmedla erfarenheter om hälsofrämjande ansatser om mat och rörelse som pågår i och utanför kommunen.

Verksamhetsmål 2006:

Att presentera de goda exemplen på Folkhälsorådets hemsida

Uppföljning:

Det har pågått ett arbete inom Primärvården Skaraborg, Skaraborgs Sjukhus och Kommunförbundet Skaraborg att ta fram ett handlingsprogram och vårdprogram om övervikt och fetma 2006- 2008. Detta arbete har presenterats för olika verksamheter lokalt och till politikerna i Folkhälsorådet

Två förskolor planerar ett EU-samarbete om att öka kunskapen om kost för personal och föräldrar.

Flera goda exempel lyftes fram under konferensen "Samspelet mellan god hälsa, fysisk aktivitet, goda matvanor och elevens lärande", Högskolan Skövde. Här deltog 22 skolpersonal från Götene

Kostnad: 8 300 kronor

² I WHO-skriften nämns följande miljörelaterade riskfaktorer och risksituationer såsom; Kulturella och sociala faktorer, familjemönster och negativa livserfarenheter under barndomen, kognitiva faktorer och personlighet, psykiska störningar och sjukdomar, tidigare självmordsförsök, negativa händelser och situationer som kan utlösa självmordsbeteende

Aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv

Maten har en avgörande betydelse för hälsan. I allt fler länder håller övervikt på att utvecklas till ett dominerande problem. Skälet är att vi äter mer och att vi rör oss mindre i vardagen. Nästan 10% av den vuxna befolkningen är överviktiga. Andelen överviktiga barn och ungdomar ökar snabbt upp emot en femtedel av barnen är överviktiga eller feta.

Verksamhetsmål 2006:

Att utarbeta en aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv.

Uppföljning:

En aktivitetsplan för goda matvanor och fysisk rörelse och friluftsliv har ej genomförts. Däremot har både politiker och tjänstemän tagit del av det arbete som pågått både i Skaraborg och Västra Götaland angående övervikt och fetma. Konferens i Skara där handlings och vårdprogram övervikt och fetma presenterades.

Övrigt folkhälsoarbete, medel till förfogande

I en organisation som Folkhälsorådet som har många samarbetspartners kan ytterligare ännu ej planerade satsningar och utgifter uppkomma. För sådana situationer finns en post, medel till förfogande. Här redovisas några områden som tagit ett större utrymme än planerat från början.

Uppföljning

I samband med vänortskonferensen "Welfare and Health for children and youth" på Lundsbrunns konferens och kurort, maj 2006 blev det en ökad kostnad och engagemang från Götene kommuns del. Eftersom konferensen blev förlagd på Lundsbrunn konferens och kurort blev Götene kommun en "värdkommun". För att marknadsföra arbeten som pågår inom förskola/skola sammanställdes och översattes material till engelska.³

Konferensen kan också ses som en inledning till kommunens internationella engagemang. Under konferensen bjöds deltagarna på en rundtur med guidning på Kinnekulle samt bjöds på traktens specialiteter. Denna satsning kan ge möjligheter till nya kontakter.

Projektet "Barnens lokala folkhälsoplan" avslutades september 2006. Denna satsning har utvidgats och resultatet har blivit en berättelsebok och en ungdomsvariant. En beskrivning av hela arbetsprocessen finns dokumenterad i skrift och på kommunens hemsida "Delaktighet och inflytande – dialogen mellan barn och vuxna kan förbättras".

Så här har vi arbetat för att göra folkhälsoplanen mer tillgänglig för barn och vuxna

Uppföljning av konferensen "Folkhälsans framtid – mångas ansvar" Denna konferens har följts upp i en efterföljande enkät riktad till förtroendevalda och tjänstemän som deltog i konferensen. "Makt och inflytande i folkhälsan" Examensarbete i pedagogik med inriktning mot hälsopromotion, en 10 p uppsats.

Kostnad: 114 610kr

³ Children, young people and public health- Götene municipality's three priorities. Children, young people and public health- making the public health plan available to children and young people of Götene municipality. Children, young people and public health- Young peoples version.

Budget 2006

Samarbetsavtalet för år 2006

Folkhälsorådets verksamhet samfinansieras med Götene kommun och Hälso- och sjukvårdsnämnd 9, Västra Götalandsregionen. Enligt samarbetsavtalet satsar båda parter 10 kr per invånare, invånarantalet januari 2006: 12 865

För ej avslutade folkhälsoarbete under år 2005 förs över 50 000kr

Budgeten för år 2006 uppgår således till 309 000 kr

Fördelningen dem emellan är:

▪ Götene kommun:	180 000
▪ Västra Götalandsregionen:	<u>129 500</u>
	309 500

Information, utbildning och förankring i folkhälsa

23 795

Verksamhetsplan 2006	0
Folkhälsoprofil	0
Folkhälsorådets hemsida	0
Mötesplatser – Konferenser	12 855
Miljö – folkhälsa	
Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg	9 750
Workshop för att stärka ungdomars makt i ungdomspolitiken	0
Samarbete med Högskolor	1 190

Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet

126 497

Folkhälsorådets samarbete med andra aktörer	18 264
Folkhälsorådets stimulansmedel	55 788
Barn och ungdomsvariant av folkhälsoplanen	35 034
(Hälsotorget)	0
EU- ansökan Barnen i Europa	17 411
Miljö – folkhälsa	

Trygga och säkra miljöer

25 485

Skadestatistik	17 498
Hälsovinstprojektet	0
Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende	7 987

Goda matvanor

8 300

Goda exempel projekt/satsningar	8 300
Handlingsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv	0

Medel till förfogande

114 610

Totalt

298 687

Alla projektens ansökningshandlingar finns tillgängliga på Folkhälsoenheten.

Två projekt får stå som exempel till denna verksamhetsberättelse, för att visa på vilken betydelse stimulansmedel kan få med än så begränsade stimulanspengar.

Det kan starta samarbete och processer som får en positiv hälsoutveckling för både verksamheter och för den enskilde själv. En telefonintervju är gjord med kontaktpersonerna.

Familjecentrum; Unga föräldrar, utveckling av verksamhet. Beviljades 10 000 kr

Kontaktperson: Susann Sundberg och Maria Paegle Familjecentrum.

1. På vilket sätt har satsningen varit värdefull för verksamheten?

Vi lyckades att skapa en väl fungerande grupp, med öppet klimat, där man helt öppet kunnat prata om allmänna frågor som rör småbarnsföräldrar men även delat erfarenheter om exempelvis umgänge när föräldrarna ej lever ihop. Upplägget med att kunna laga mat och äta tillsammans har stärkt gruppkänslan genom samarbete runt matlagningen och receptinsamling. Vi har visat på rutiner runt matsituationen med små barn, varit förebilder.

2. Vilka har varit involverade?

Familjebehandlare och förskollärare.

3. Hur lever projektet vidare?

Det hänger i! Vi får kontakt med dem via MVC, BVC och socialtjänsten. Varje familj får en individuell inbjudan. Susann och Maria åker hem till den unga familjen och träffar dem innan träffarna med gruppen börjar. Då får man ett ansikte på varandra, och vi berättar syftet med gruppen och vad som kommer att hända under träffarna.

4. Finns det andra som har haft nytta av satsningen?

De unga själva naturligtvis. De har blivit som en stödgrupp, det finns ett behov av att träffa andra i samma situation och utbyta erfarenheter. Det har blivit som det var tänkt; ett nätverksbygge. Flera av familjerna umgås även vid sidan om av träffarna.

MVC har nytta av satsningen eftersom de har ett forum att rekommendera sina unga, blivande föräldrar. BVC har nytta av satsningen eftersom vi fångat en grupp som de har svårt att motivera att delta i sina egna föräldraträffar.

5. Kort sammanfattning av resultatet.

Pengarna gick främst till råvaroinköp, men även till en liten resa. Önskemål från föräldrarna var att få åka till Ullared och köpa julklappar till sina barn. Två bilar från IFO med åtta föräldrar. Det blev väldigt lyckat, en god dag, mycket beroende på den långa bilresan då man satt och pratade om allt möjligt. Samtalen i bilarna gav oss som håller i verksamheten uppslag om vad vi ska sätta fokus på under träffarna. Det var också ett bra tillfälle för utvärdering av våra träffar. Föräldrarna hade inte sina barn med sig, utan fick dessutom en dag på egen hand. En oerhört lyckad satsning med bra resultat. Unga föräldrar är coolare än äldre föräldrar.

6. Hur har projektet marknadsförts?

Genom att MVC, BVC och socialtjänst informerar blivande och nyblivna föräldrar om att gruppen finns.

7. Har Du studerat folkhälsoplanen?

Ja.

8. Folkhälsorådets hemsida?

Ja.

PRO-föreningar, SPF-föreningar:

Friskvård för god livsmiljö och livskvalité på äldre dar. Beviljades 10 000 kr

Kontaktperson: Rune Borg PRO-föreningarna

1. På vilket sätt har er satsning varit värdefull för verksamheten?

Satsningen "Seniordag på Folkets Park" har varit värdefull för pensionärerna. Det har dragit mycket folk, men det är dyrt att anordna. Därför var pengarna från Folkhälsorådet viktiga och välbehövliga. Det här evenemanget hade inte blivit av från början utan stimulansmedel. Nu när vi har gjort det ett par gånger finns det gott om sponsorer som vill vara med. Det är viktigt med kontinuitet, de flesta har efterfrågat det och vill ha ett återkommande evenemang.

2. Vilka har varit involverade?

Brottsofferjouren, BRÅ, polisen, Räddningstjänsten, civilförsvarsförbundet, DHR, MHF, Reumatikerförbundet, studieförbunden, biblioteket, Apoteket, Götene kommun, Västtrafik och kommunal politiker för att nämna några.

3. Hur lever projektet vidare?

Både pensionärerna och arrangörerna vill ha ett återkommande evenemang. Tanken är också att ha olika teman, i år blir temat goda matvanor och säker livsmiljö.

4. Finns det andra som har haft nytta av satsningen?

Götene kommun är glada. Handikappförbunden likaså. Det är givande att göra något tillsammans.

5. Kort sammanfattning över resultatet.

Det hela blev bättre än förväntat. Det ligger mycket jobb i bakom. Rune har fått hjälp utifrån, från pensionärsföreningarna t.ex. Det hade inte blivit av från början om det inte vore för stimulanspengarna. Första året var det svårt att få sponsorer, nu vill många vara med när de vet vad det handlar om. Det har varit svårt att få folk från landsbygden att vara med. Det beror på förbindelserna. Det går ingen buss ända fram till Folkets park. Syftet från början med denna satsning var att få pensionärerna att börja röra på sig mer, Rune tycker sig se att så är fallet. Boulen i Götene har ökat, likaså stavgång och gymnastik. Nu under våren skall även vattengymnastik starta i Götene.

6. Hur har projektet marknadsförts?

I Götene-tidningen, genom affischering samt att foldrar delats ut till pensionärsföreningar.

7. Har ni studerat folkhälsoplanen?

Rose-Marie Borg, folkhälsoplaneraren var med när kommunala pensionärsrådet hade möte och informerade om folkhälsoplanen.

8. Folkhälsorådets hemsida?

Ja.